

Nr 73.

Av herrar **Andersson** i Falkenberg och **Lindqvist** i Halmstad,
om vissa anslag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet.

För ett vart av åren 1928—1931 har riksdagen anvisat dels såsom bidrag till Sveriges hantverksorganisations allmänna verksamhet ett extra anslag av 4,000 kronor, dels ock såsom bidrag till hantverksorganisationens verksamhet genom hantverksinstitutet ett extra anslag av 7,000 kronor. I skrivelse till Kungl. Maj:t av den 13 juli 1931 har styrelsen för Sveriges hantverksorganisation hemställt om liknande bidrag för år 1932. I utlåtande av den 20 augusti 1931 har kommerskollegium förordat bifall till framställningen. I statsverkspropositionen för innevarande år har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen anvisandet av ett extra anslag å endast 5,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda förekommit tillåta vi oss anföra följande.

Sveriges hantverksorganisation har enligt § 1 i dess stadgar till ändamål att vid gemensamt framträdande av föreningarna representera dessa bl. a. inför såväl statsmyndigheter som yrkesidkaresammanslutningar jämte andra sammanslutningar på näringarnas område, att verka för yrkesutbildningens ordnande för såväl lärlingar och gesäller som mästare, att verka för hantverkets och den mindre industriens utveckling i tekniskt, ekonomiskt, konstnärligt och socialt hänseende, att understödja och utveckla hantverksinstitutets verksamhet. Dessa uppgifter söker styrelsen för Sveriges hantverksorganisation att efter bästa förmåga och allt eftersom medel härför finnas disponibla fullfölja. Ett omfattande och för hela Sverige gagnande arbete har sålunda av hantverksorganisationen utförts speciellt vad beträffar yrkesutbildningens främjande. Det är säkerligen inte många utanför organisationen stående personer, som veta i hur hög grad detta arbete främjar svenskt näringsliv. Vad har icke organisationens åtgärder betytt för exempelvis lärlingsutbildningens ordnande. Enligt en nyligen verkställd undersökning är den av hantverksmästarna å deras verkstäder bedrivna lärlingsutbildningen av mycket stor nationell ekonomisk betydelse. På 1,000 mästare kommer omkring 625 lärlingar. På landets cirka 64,000 hantverksmästare kommer således omkring 40,000 lärlingar. Beräknar man en lärotid av i genomsnitt tre år, så tillföres denna näringsgren genom hantverkarnas egna åtgöranden cirka 13,000 väl yrkesutbildade arbetskrafter per år. Vad detta skall betyda för hela landets produktionsförmåga torde vara lätt att inse.

Vad skulle det icke kosta staten, om den skulle bedriva denna utbildningsverksamhet. Nu omhänderhaves och bekostas den till huvudparten av hantverkarna själva. Det antal av 100 statsunderstödda lärlingsplatser med ett understöd av 400 kronor för en treårig lärotid, som beviljats under de senare åren, är ju en droppe i havet. Genom hantverksföreningarna i riket övervakas lärlingars utbildning, gesällprov avläggas inför hantverksföreningarna, som utdela gesällbrev och, där så är väl motiverat, belöningsmedaljer, penningpremier m. m. Allt detta och mer till är organiserat av hantverksorganisationen, och allt hithörande arbete omhänderhaves och bekostas av hantverksorganisationen och hantverksföreningarna.

Genom sitt tidningsorgan, Svensk Hantverkstidning, som utkommer två gånger i månaden, oftast 32-sidigt och därutöver, utövar organisationen ett välgörande inflytande inom hantverksskretsarna. Genom denna tidning lämnas värdefulla upplysningar beträffande hantverkets utövning såväl i allmänhet som yrkesvis. Tidningens tryckning och distribution kostar dock organisationen betydligt mycket mer än vad som kan ernås i form av inkomster för tidningen. De tidigare av riksdagen åt Sveriges hantverksorganisation anvisade bidragen voro också avsedda att stödja utgivandet av Svensk Hantverkstidning, som är, liksom för övrigt hantverksorganisationen, politiskt fullt neutral.

Mycket mer vore att säga om hantverksorganisationens nyttiga och för hela landet gagnande verksamhet. Det sagda må dock i detta samband vara nog. I annat samband vilja vi strax erinra om ytterligare en verksamhetsgren, som även den är av synnerligen stor nationell betydelse. Bidragen till Sveriges hantverksorganisations allmänna verksamhet, som under ett vart av åren 1928—1931 utgått med 4,000 kronor, är organisationen alltför i behov utav och mer än väl värd att även i fortsättningen bekomma. Hantverksorganisationen behöver dem synnerligen väl, då organisationen på grund av depressionen har att räkna med avsevärd minskning i sina vanliga inkomster av medlemsavgifter och vissa fondavkastningar, sistnämnda avsedda för den speciella verksamhet, som vi nu vilja helt kort beröra.

Alltsedan 1916 har Sveriges hantverksorganisation ordnat med kurser av skilda slag för hantverksmästare och mindre industriidkare samt för hos dylika företagare anställda verkmästare, förmän och arbetare. I ganska stor utsträckning utnyttja även statliga och kommunala institutioner hantverksinstitutets möjligheter till vidare yrkesutbildning för sina tjänsteställda. Denna verksamhet tog fastare form då organisationens hantverksinstitut tillkom år 1922. Till och med år 1931 har anordnats cirka 200 kurser, besökta av omkring 6,000 yrkesutövare. Härjämte utövas en omfattande och värdefull informationsverksamhet. Ett mycket stort antal yrkesutövare har under årens lopp hänvänt sig till hantverksinstitutet för erhållande av råd och upplysningar på snart sagt alla slags yrkesområden och specialgebit av dessa. Institutets laboratorium, däribland dess speciella

bagerilaboratorium, har gjort omfattande och talrika undersökningar till stor nytta för bl. a. livsmedelsframställningen. Nyttiga yrkeshandböcker utgivas även. Emellertid har hantverksinstitutet redan kunnat konstatera, hurusom depressionen i någon mån gjort sig märkbar genom en något mindre anslutning till kurserna, liksom i någon minskad frekvens å informationsavdelningen. Institutet har dock, speciellt på ett yrkesområde, planlagt en propagandaåtgärd för ett bättre utnyttjande av institutets möjligheter just under en depressionstid. Minskade inkomster, för institutet får man dock räkna med för detta år. Att då minska på det anslag, som utgått för denna verksamhet, just då det behövs mer än någonsin, synes oss knappast vara välbetänkt. Det synes oss vara av så mycket större betydelse, att denna verksamhet om möjligt än mer utvidgades, i varje fall bibehålles vid sin nuvarande nivå och omfattning. Detta desto mer som parollen i våra dagar ljuder »handla svenskt». Svensk produktion bör då stödjas. Ett av de bästa sätten att göra detta torde vara genom att stödja Sveriges hantverksorganisations såväl allmänna verksamhet som organisationens verksamhet genom hantverksinstitutet.

På grund av vad som sålunda anförts tillåta vi oss vördsamt hemställa,

dels att riksdagen måtte såsom bidrag till Sveriges hantverksorganisations allmänna verksamhet under år 1932 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av kronor 4,000

dels ock att riksdagen måtte såsom bidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet genom hantverksinstitutet under år 1932 å riksstaten för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra anslag av..... » 7,000.

Stockholm den 20 januari 1932.

Anders Andersson,
Falkenberg.

Axel Lindqvist.

